

Povodom 65. obljetnice smrti hrvatskog književnika i pjesnika A. G. Matoša priredilo je 15. ožujka 1979. HKD sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu u svojim prostorijama (Tomislavov trg 21) večer njegove poezije. Otvorio ju je i kratkim izlaganjem popratio glavni urednik HKD, prof. Radovan Grgec u kojem je istaknuo karakterističnu ulogu Matoševog književnog rada, osobito u tragično i presudno vrijeme germanskog kolonizatorstva na našem tlu u doba Khuenove administracije, što je duboko i snažno proživljeno te impresionistički odraženo u njegovoj poeziji.

Lirska impresivnost i melodioznost Matoševih stihova ponukala je i prof. Vinka Glasnovića da na njegove stihove sklada 6 solo pjesama: *Pri Svetom Kralju, Tuga vidika, Mefistov zvuk, 1909., Stara pjesma i Gospa Marija*, koje su na ovom skupu umjetnički izveli naši renomirani solisti. Program je značajki vodio i Matoševе stihove recitirao pjesnik prof. Mirko Validžić. Ovim skladbama V. Glasnović je obogatio hrvatsku umjetničku popijevku i pružio vrijedan doprinos ovoj proslavi 65. obljetnice smrti A. G. Matoša.

Manifestaciju je posjetio lijep broj ljubitelja i poklonika poezije velikog Matoša, što treba posebno zahvaliti organizatoru večeri, HKD sv. Ćirila i Metoda.

Lj. G.

GOSTOVANJE A. DOMANČIĆ I A. KLOBUČARA U ITALIJI

Nedavno, u mjesecu travnju 1979. g., u organizaciji Društva prijatelja glazbe (*Associazione amici della musica*) iz Arezza izveli su flautistica Ana Domančić (Split) i orguljaš Anđelko Klobučar (Zagreb) u Arezzu i Pratovecchiju tri vrlo uspješna koncerta. Prvi je održan u Arezzu u crkvi San Michele (13. stoljeće) s programom baroknih majstora: Bach, Veracini, Marcello, Blavet i Krebs. Isti je program bio izveden na drugom koncertu u crkvi San Adriano u obližnjem gradiću Pratovecchio. Treći koncert, opet u Arezzu, bio je oblikovan od nekoliko sonata modernijih i starijih majstora: Martin, Marcello, Blavet, Klobučar te fantazije N. Gallona.

Talijanski tisak (*La Nazione*) vrlo se pohvalno izrazio o ovim nastupima ističući tehničku spremnost, zvukovnost, odmjerenu i umjetničku inteligenciju u interpretaciji flautistice A. Domančić, kao i izvrsnu suradnju glazbenika A. Klobučara, koji je uz vrsnu tehniku povezao i odmjerenu voluminoznost i zvukovnost orgulja, te tako ostvario skladnost zajedničkog muziciranja. Brojna publika je ove koncerte primila i pratila s puno topline i oduševljenja.

Lj. G.

DVIJE NARODNE HRVATSKE MISE IZ ISTRE U »ÉTUDES GRÉGORIENNES

Vladimir FAJDETIĆ, *Deux messes populaires croates: I Messe de Mune, II Messe de Lanišće* (Istrie), p. o. iz *Études Grégoriennes*, zbornik Abbaye Saint-Pierre de Solesmes (Francuska) 1978, str. 201—224.

Sveta Cecilija je 1974. god. izdala *Hrvatsku narodnu misu iz Muna* (Prilog br. 4), a 1975. *Hrvatsku narodnu misu iz Lanišća u Istri* (Prilog br. 1). Obje je snimio i proučio M^o. Vladimir Fajdetić, te o svakoj napisao muzikološki uvod. Kod dešifriranja prve sudjelovao je i o. Anđelko Fazinić.

Munska misa je nastala oko 1300. god., dok je laniška iz 19. stoljeća.

Slušajući široku, otegnutu melodiju u pojedinim staccima munske mise — veli Fajdetić — ne možemo se oteti dojmu da je to zaista prastara melodika... To je »posljednji ostatak bugarenja kod nas. Ono ni danas nije istraživano ni protumačeno, a na žalost naglo izumire. Što se tim praiskopskim slavenskim narodnim pjevanjem do danas nije nitko poza-

bavio može se protumačiti opetovanim Matetićevim izjavama da se ne usudi 'zahvatiti u tako tešku materiju'. Suvremena mehanička sredstva omogućit će muzikolozima da proniku zvukovne tajne bugarenja.« (Iz priloga prof. Slavka Zlarića — *Knjiga o Istri*, str. 92).

Stanovništvo Muna naselilo se ovdje poslije Kravske bitke 1493. posredstvom Krsta Frankopana Brinjskog oko 1520. god. Narodni glazbeni izraz u Munama ima mnogo zajedničkih crta s ličkim »rozgalicama« i »ojkalicama«, a približuje se također mnogo napjevima guslara. Po tomu bi se moglo gotovo sa sigurnošću ustvrditi da ova narodna misa iz Muna predstavlja najpotpunije sačuvani oblik prastare hrvatske narodne duhovne glazbe i prema tome glazbeni spomenik koji treba sačuvati tako da bude zastavljen u daljem razvoju tj. zabilježen i znanstveno obrađen predan dalje budućim pokoljenjima kao trajna baština i predaja što je valja nastaviti na novim temeljima. Ova po svom porijeklu naivna pučka misa s tim osobinama postaje i muzikološka atrakcija i odjek dalekih stoljeća stvaralaštva narodne duše u njezinim zanosima duhovnog života.

Ovim francuskim izdanjem ovih dviju starinskih hrvatskih misa u muzikološkom godišnjaku svjetski poznatog francuskog benediktinskog muzikološkog centra Solesmes ovaj naš živi kulturno-povijesni spomenik predstavljen je širokom kulturnom svijetu. Zahvalni smo maestru Vladimiru Fajdetiću i *Svetoj Ceciliji* za hrvatsko izdanje, a uredništvu *Études Grégoriennes* — posebno o. Louisu Solteru — za francusko izdanje Fajdetićevih studija sa reprodukcijom hrvatskog teksta i nota obiju misi. Oba teksta munske i laniške mise preveo je na francuski o. Vlado Horvat, duhovnik hrvatske radničke misije u Parizu. — Obaviješteni smo da obje mise proučava i profesor muzikologije na Katoličkom sveučilištu u Lublinu Karol Mrowiec CM.

P. M.

VI. MEMORIJAL »FRANJO KREŽMA« (OSIJEK, 7. — 10. 1979)

U Osijeku je u vremenu 7. — 10. svibnja 1979. održan VI Memorijal »Franjo Krežma«, kao Susret gudača Jugoslavije. Prvi dan je bio Koncert učenika muzičkih škola, na kome su (redom izvedbe) nastupili: Aleksandar Raizner, violončelo N IV, Muzička škola »Franjo Kuhač« — Osijek, (Anica Babin); Dejan Dačić, violina IV, Škola za muzičke talente gudačkog smjera SR Srbije — Cuprija, (Dragoljub Jovanović); Đorđe Pintor, violina S I, Muzička škola »Izidor Bajić« — Novi Sad (Ivan Marušević); Saša Olenjuk, violina S I, Sarajevo (Đino Sagrestano); Leila Nikolić, violončelo S II, Muzička škola »Mokranjac« — Beograd; (Relja Četković); Plamenka Koprivica, violina S II, Muzička škola — Sarajevo; (Đino Sagrestano); Miša Stefanović, violina VIII, Škola za muzičke talente gudačkog smjera — Cuprija; (Ljubivoje Nikolić); Dragan Marković, violina S II, Muzička škola »Stanković« — Beograd; (Olga Bešević); Danko Burić, viola S III, Muzička škola Franjo Kuhač« — Osijek; (Eva Hühn); Jesenka Tomić, violina S III, Muzičko-baletski učilišni centar — Skopje; (Božidar Bratoev) i Igor Pandurski, violina S IV, Školski centar za odgoj i usmjereno obrazovanje — Zadar, (Petar Vrbančić). Mlade umjetnike su pratili: Nada Kecman (2,7), Ivana Branovački (3), Neda Stanković (4,6), Ljubica Grujić (5), Gorazd Herman (8), Teodor Sobović (1,9), Jagoda Naumovska (10) i Nada Tomković (11). Na rasporedu su bili zastupani: B. Marcello, J. Zorko, J. Ph. Rameau, A. Vivaldi, Ch. de Bériot, F. Lhotka, C. Saint-Saëns, V. Mokranjac, H. Wieniawski, G. Pugnani — F. Kreisler, L. M. Škerjanc, P. Ramouš i J. Slavenski. Obilježje prve večeri Memorijala bila je dobra pripremljenost, nastupna sigurnost uglavnom lijep i plemenit ton, ponegdje katkad malo usiljen i prenapretn, i razumijevanje u predavanju, što je sve odavalo nastavničku savjesnost i dobar pedagoški pristup koji je očito donosio odgovarajuće re-

zultate. Uspjehu cijele večeri pridonijeli su slušatelji, koji su dupkom napunili dvoranu Muzičke škole »F. Kuhač« i srdačno bodrili mlade talente te ih nagradivali burnim pljeskom za njihovu neposrednost i muzikalnost.

Drugi dan je bio Koncert studenata Muzičkih akademija. Nastupili su: Zoran Jakovčić, violina II godina, Akademija umetnosti — Novi Sad, (Marina Jašvili); Slobodan Fio, violina II godina, Muzička akademija — Zagreb, (Martin Barić), Stanislav Knežević, violina IV godina, Muzička akademija — Sarajevo, (David Kamhi); Darko Milojević, violina IV godina, Fakultet muzičke umetnosti — Beograd, (Lazar Marjanović). Glasovirska pratnja: Đura Rajković, Robert Andres, Ljiljana Pečanac i Nada Kecman. Skladatelji: Čajkovski, Ysaye, Grieg, Mozart, Manojlović i Šostaković. Dok su na prvoj večeri pojedinci više odskočili u svojim dometima u pogledu na tehniku i interpretaciju, od navedene četvorice svi su bili uglavnom podjednaki i teško je reći tko bi od njih mogao zauzeti prvo mjesto na koncertu. Naime, sve sastavnice u cjelokupnoj izvedbi nisu bile potpuno usklađene u svakoj pojedinoj ličnosti, tako da je tijekom izvedbe bilo i neujednačenih mjesta, kao i diskutabilnog stilskog pristupa nekim djelima. Ipak je na kraju opći dojam bio da se mladi umjetnici s velikim osjećajem odgovornosti pripremaju za svoje zvanje u težnji da bi bili što dorećeniji i što bliže idealu violinista-virtuozna odnosno solista.

Treće koncertno veče bilo je izuzetno po kvaliteti. Bio je to solistički koncert na kome su se predstavile Ksenija Janković, violončelo i Nada Kecman, glasovir, obje iz Beograda. Ksenija Janković gotova je umjetnica koja zna što hoće i to umije reći na način velikih umjetnika. Već sam koncertni raspored govori je o njezinu izražajnom rasponu: J. S. Bach, F. Schubert, D. Pejačević i I. Stravinski. U stilskim različitostima mlada je umjetnica pokazala veliko znanje, bilo u pogledu tehničke spreme ili produhovljene interpretacije, tako da se ona upravo poigrava na svom glazbalu odakle proizlazi glazba zvukovno krepka, raspjevana, na mahove eterična nasuprot čvrstoći i sve se to slijeva u jednu cjelinu odakle progovara doradena umjetnička ličnost. Bilo je to nezaboravno veče i slušatelji su iznudili i dodatak koji je također bio na visini svega ostalog. Nada Kecman je pouzdano i znalački surađivala kako to već mora biti kod sonata odnosno suita što su također pisane u stilu sonate, u ravnopravnosti obiju dionica.

Četvrto i završno veče bio je nastup trojice solista uz simfonijski orkestar zagrebačke Muzičke akademije, Zagreb, (Josip Klima), izvela je *IV koncert za violinu i orkestar* I. M. Jarnovića. Vrlo lijepim tonom, sigurnošću u nastupu i s razumijevanjem djela mlada je umjetnica ostavila dojam violinistice koja mnogo obećava ali već i sada dosta daje. Aleksandar Ivić, IV razred Muzičke škole »Blagoje Bersa«, — Zagreb, (Kristijan Petrović), predstavio je *Španjolsku simfoniju za violinu i orkestar* E. Laloa. Iako tehnički dobro svladana, izvedba je bila u donekle suzdržanom tonu, pri čemu se mjestimično gubio sjaj ovog inače blještavog djela. Mateja Marinković, student II god. Akademije umetnosti — Novi Sad, (Dejan Mihailović), bio je najzreliji na koncertu, iako je u pogledu tona bio također mjestimično suzdržan. Posjeduje solidnu tehniku i smisao za predavanje s pravilnim fraziranjem. Orkestar je dobro pratio mlade soliste premda je kojiput bio prejak u odnosu na zvukovnu ravnotežu između solista i pratnje. Ovim koncertom završio je VI Memorijal Franjo Krežma, koji je osim četiri koncertne večeri imao drugi dan priređen i »Okrugli stol« na kome se raspravljalo o problematici violine i violinista.

Glavni sadržaj »Okruglog stola« činila su četiri referata: *Karakteristike i specifičnosti suvremene jugoslavenske violinke pedagogije*, — Dejan Mihailović, docent Akademije umetnosti — Novi Sad; *Svestrano poznavanje učenika kao preduvjet za odgoj i obrazovanje mladog muzičara-violinista na osnovama jedinstva njegovog muzičkog i tehničkog razvoja*, —

Dejan Marković, profesor Muzičke škole »Josip Slavenski« — Beograd; *Problem deficitarnosti odgoja gudačkih kadrova* — Zlatko Stahuljak, honorarni docent Muzičke akademije — Zagreb; *Učešće muzičkog pedagoga u formiranju kompletne ličnosti budućeg violinista*, — Jeremija Antonijević, prof. Muzičke škole »Stanković« — Beograd. Referati su izazvali dugotrajnu, živu i plodnu raspravu u kojoj su sudjelovali Milica Maravić, Lazar Marjanović, David Kambi, Martin Barić, Mirjana Ristić, Josip Klima, Dejan Mihailović, Dejan Marković, Zlatko Stahuljak i Gordana Gojković.

V. FAJDETIĆ

KONCERT KOMORNIH DJELA DORE PEJAČEVIĆ U NAŠICAMA

Društvo hrvatskih skladatelja, Zagreb, u dosluhu sa Centrom za informacije i kulturu, Našice, održalo je 20. travnja 1979. godine u Našicama koncert komornih djela Dore Pejačević (1885—1923) u prostorijama HKPD »Lisinski« u prisutnosti od samo 60 posjetilaca, što je ispod svake društvene razine s obzirom na velik broj kulturnih, prosvjetnih i javnih djelatnika u Našicama. Zbog toga koncert nije održan, kako je bilo najavljeno, u mjesnoj Kino-dvorani zbog slabog posjeta, nego u znatno manjoj društvenoj prostoriji »Lisinskoga«. Koncert komornih djela Dore Pejačević sastavni je dio 10. DANA HRVATSKE GLAZBE, pa je stoga za lokalne prilike značajno da se na njega i osvrnemo, jer je skladateljica Dora Pejačević rođena u Našicama, u njima je i provela dio svoje djevojačke dobi u roditeljskom krugu njezine našičke obitelji.

U virtuoznom izvođenju komornih djela Dore Pejačević sudjelovali su »Trio Slavenski«, Zagreb, u sastavu: Evelin Jambrošić, violina; Ana Ladavac, violončelo, i Stjepan Radić, klavir. U vokalnom je dijelu koncerta sudjelovala i sopran Zdenka Žabčić-Hesky, Zagreb, a voditeljica je koncerta bila Ljiljana Papiga, iz Zagreba. Na programu su Koncerta bila komorna djela Dore Pejačević: *Trio op. 15, br. 1*, sa stavicama: *Allegretto*, *Andantino*, *Adagio* i *Allegro ma non troppo*, kao i *Trio, op. 29*, sa stavicama: *Allegro con moto*, *Sherzo*, *Allegro Lento*, *Allegro molto Finale* i *Allegro risoluto*. Za *Trio, op. 15, br. 1* značajno je što je on donekad bio nepoznat, a kompozicija je naknadno prodana u rukopisu pokojnice. U prvoj je verziji kompozicija namijenjena samo violoncellu uz pratnju klavira, a violinsku je dionicu skladateljica naknadno dopisala. Instrumentalni dio koncerta interpretiran je artistskom virtuoznosti majstora svog instrumenta kao i bravuroznosti reproduktivne harmonične suživljenosti.

Od pjesama za glas i klavir, a na tekst Anne Ritter, izvedene su kraće vokalne kompozicije: *Pojavila se ljubičica*, *Lovili se mjesec i sunce*, *Suštanje lišća*, *Tako je nekoć bilo* i *Ti si sjajno proljetno jutro*, dok su na tekst Wilhelmine von Wickenburg-Ahnasy, u drugom dijelu Koncerta, izvedene pjesme: *Krik*, *Opojnost* i *Sječaš li se, dragi*. Pjesme je uz suptilnu klavirsku pratnju otpjevala Zdenka Žabčić-Hesky osjećajno, pjevnim zanosom i emfatičnim fraziranjem ritmičke intonacije.

Na prisutni auditorij umjetnička izvedba komornih djela Dore Pejačević ostavila je ugodan glazbeni doživljaj i trajno sjećanje na Dorino komorno i vokalno stvaralaštvo. Koncertantna su djela Dore Pejačević »jedan od najljepših dokaza muzičke i kompozitorske senzibilitosti ove darovite i očito uspješne umjetnice« (J. Martinčević-Lipovčan), pa je grehota da koncertu nije prisustvovao veći broj našičkih ljubitelja glazbene umjetnosti. Koncert komornih djela Dore Pejačević bio je stoga rijetki umjetnički užitek za malobrojne Našičane.

Branko KRMPOTIĆ